

Remissvar

Obs! När svaret skickas tillbaks: Komplettera filnamnet med organisation och svarsdatum (ååmmdd)

Namn på dokumentet som remissen avser:	Regeringsuppdrag: Redogörelse för utveckling av viltolyckor m.m.
Besvaras senast:	2022-07-08 kl 12:00
Svar skickas till:	carolin.ostman@trafikverket.se
Remissvaren lämnade av (namn, org):	Markus Olsson och Jesper Einarsson, Svenska Jägareförbundet

Organisationens svar					
Synpunkt nr	Kapitel/rubrik	Stycke	Nuvarande text	Förslag på ny text	Motiv till förslaget
1	Inledning	1.1.1. Begrepp	Vilt, Viltolyckor, ÅDT	Vilt, Viltolyckor, ÅDT, RLC, NVR	Behöver kompletteras med förklaring av RLC och NVR för tydlighetens skull.
2	Inledning	1.2.1 Kunskapsutveckling startade med violprojektet (VIOL) på 1970-talet (Punkt 5)	Viltolycksplats förklaras till övervägande del av slumpen, dvs. där djuret råkade korsa vägen vid det tillfället	Orsakerna till att en olycka sker på en viss plats och tid är många. Såsom sökande efter skydd, föda eller fortplantning för viltet samt körsätt och vägens beskaffenhet gällande föraren.	Ordet "slumpen" anser vi olyckligt eftersom orsakerna är väl belagda och påverkbara.
3	Inledning	1.2.1 Kunskapsutveckling startade med violprojektet (VIOL) på 1970-talet		Lägg till en punkt om markanvändning: - Markanvändning, framförallt nära vägområdet, kan påverka mängden viltolyckor.	Markanvändning vid eller i närheten av väg och järnväg kan påverka viltolycksutvecklingen på en viss vägsträcka under en viss tid. Till exempel när viltbegärliga grödor odlas intill en väg. Majsodling båda sidor om en väg skapar dålig sikt för föraren och lockar till sig vilt båda dag och nattetid.
4	Inledning	1.3.4 Populationernas storlek och livsmönster påverkar viltolyckor	I Sverige har jakten avgörande betydelse för populationernas storlek.	I Sverige har jakten avgörande betydelse för populationernas storlek. Men avseende exempelvis rådjur, som är inblandad i fler viltolyckor än alla de andra arterna tillsammans, har rovdjur som rödräv och lodjur större påverkan än jakten.	Viktigt att nyansera bilden av faktorer bakom populationsutvecklingen hos vårt mest olycksdrabbade vilt (enligt definitionen i JF § 40).
5	Inledning	1.3.5. Prognos för viltolyckorna 2020-2035	Figur 7 och 8	Gör separata grafer för kron- och dovhjort för både figur 7 och 8.	I båda figurerna har kron- och dovhjort inkluderats i samma graf och adderats till samma datapunkter. Det är två skilda arter och grafen blir grovt missvisande, framförallt med hänsyn till antalet viltolyckor med kronvilt. Som exempel inträffade år 2021, enligt statistiken på viltolycka.se, 3386 viltolyckor med dovhjort och 417 viltolyckor med kronhjort.

6	Utveckling av viltolyckor under perioden 2021-2021	2 Utveckling av viltolyckor	Sedan 2010 har antalet viltolyckor längs det statliga vägnätet ...	Sedan 2010 har antalet viltolyckor längs det statliga vägnätet och järnvägsnätet ökat. Sammanlagt har 649 654 viltolyckor rapporterats längs vägnätet och 45 679 viltolyckor längs järnvägsnätet under perioden. I början av denna period stegrades viltolycksantalet sannolikt temporärt av ovanligt strängt vinterväder i stora delar av landet. I slutet av denna period mildrades viltolyckstalen av covid -19-pandemin. Sammantaget ger detta en mer flack trend över viltolycksantal, än vad som är fallet om viltolyckstrenden skulle redovisas för en längre eller kortare tidsperiod.	Åren 2010-2021 ger av nämnda skäl möjligen inte en representativ bild av trenden för viltolycksantalen.
7	Utveckling av viltolyckor under perioden 2010-2021	2.1. Utveckling längs det statliga vägnätet	Sedan år 2003 (när den nya viltolycksstatistiken infördes) har antalet olyckor på väg med älg ökat med en faktor på 1,4 och rådjur med faktor 1,8 samt med vildsvin och hjort närmare en faktor 10. Viltpopulationens ökning samt trafikillväxten är sannolikt bidragande orsaker till ökningen av viltolyckor .	Kronhjort och dovhjort har igen klumpats ihop till "hjort" trots att de är två olika arter och skiljer sig åt i viltolycksstatistiken. Till begreppet hjortdjur tillhör älg, kronhjort, dovhjort och rådjur i Sverige. Texten beskriver viltolycksutvecklingen från 2003 och Tabell 1 visar antalet viltolyckor 2010-2021. Tabellen bör kompletteras med viltolyckor från 2003 alternativt skrivs texten om och ökningen för respektive viltslag räknas ut med en faktor för utvecklingen från 2010-2021	Viltolycksutvecklingen ges en mer lättfattlig och nyanserad bild om dov och kronhjort separeras samt tidspannet är detsamma mellan text och tabell.
8	Eftersök av vilt	4.1 Så går ett eftersök till	Så går ett eftersök till	Rubriken ändras till: Så hanteras en viltolycka	Texten beskriver beskriver hur en viltolycka hanteras, inte hur ett eftersök går till.
9	Eftersök av vilt	4.1 Så går ett eftersök till	Ansvarigt befäl vid RLC beslutar om uppdrag för eftersök ska utföras. Uppdraget om eftersök delges Nationella Viltolycksrådets kontaktperson för det aktuella området. Inom varje kommun har Nationella Viltolycksrådet ett antal kontaktpersoner inom Svenska Jägarförbundet och Jägarnas Riksförbund som ansvarar för en del av vägnätet. Kontaktpersonen ansvar för att eftersöket genomförs och kontaktar jakträttshavaren eller markägaren samt eftersöksjägaren under genomförandet av eftersöket. Om anmälan gäller dött djur inom vägområdet vidareanmäler RLC detta till vägtrafikledare på Trafikverket.	Ansvarigt befäl vid RLC beslutar om vilket uppdrag som ska utföras för hanteringen av viltolyckan. Uppdraget tilldelas en kontaktperson (jägare) ansluten till Nationella Viltolycksrådet inom det aktuella området där viltolyckan skett. Vid den absoluta majoriteten av alla viltolyckor beslutar ansvarigt befäl att kontaktpersonen ska genomföra ett platsbesök. Vid tilldelning av uppdraget kommer operatören från LKC och kontaktpersonen överens om en tidpunkt för återrapportering. Vid särskilda omständigheter kan ansvarigt befäl besluta om telefonuppdrag. Under platsbesöket lokaliserar kontaktpersonen olycksplatsen och gör en säkerhetsbedömning. Ibland är viltet avlidet på platsen men är det vid liv i anlutning till vägen avlivar kontaktpersonen det. Om viltet lämnat olycksplatsen kontaktar kontaktpersonen en eftersöksjägare med hundar lämpliga för uppdraget. När eftersöket är färdigt meddelar eftersöksjägaren kontaktpersonen som i sin tur återkopplar till RLC och meddelar att uppdraget kan avslutas. Kontaktpersonen meddelar även jakträttsinnehavaren, alternativt markägaren, där viltet påträffats dött eller avlivats. Kontaktpersonen redovisar sedan uppgifter om viltolyckan på www.viltolycka.se . Om anmälan gäller dött djur inom vägområdet vidareanmäler RLC hanteringen till vägtrafikledare på Trafikverket.	Texten saknar flera delar om hur en viltolycka hanteras efter att polisen kontaktat en kontaktperson. De delar som saknas är telefonuppdrag, platsbesök och eftersök samt återrapporteringen från kontaktpersonen till polisen.

10	Eftersök av vilt	4.2 Involverade aktörer	Involverade aktörer	<p>Svenska Jägareförbundet Från och med 1 juli 2022 arbetar Svenska Jägareförbundet med ett upphandlat uppdrag inom vilt och trafik. Uppdraget syftar till att minska lidandet för trafikskadat vilt genom att säkerställa vissa förutsättningar för att genomföra trafikeftersök på vilt som varit inblandat i en viltolycka, det vill säga en sammanstötning med motorfordon eller spårbundet fordon, som medför att djuret antingen dör på plats eller går vidare mer eller mindre skadat. Målet är att det vid varje enskilt eftersök av trafikskadat vilt ska finnas ett kompetent och lämpligast möjliga eftersöksekipage att tillgå för Polismyndigheten, inom rimlig tid, så att lidandet för trafikskadat vilt minimeras. I uppdraget ingår att Svenska Jägareförbundet ska minska lidandet för trafikskadat vilt genom att bemanna, organisera, koordinera och utveckla den frivilliga eftersöksorganisationen inom NVR nationellt, regionalt och lokalt.</p>	Svenska Jägareförbundet anser vi är en aktör som ska stå med.
11	Eftersök av vilt	4.2.1.5	<p>4.2.1.5. Eftersöksjägare, Jägarförbundet/NVR Person som via NVR frivilligt åtagit sig, och av Polismyndigheten blivit godkänd för, att stå till förfogande för eftersök enligt 40 § Jaktförordningen (SFS 1987:905). Eftersöksjägare uppfyller kompetenskraven, i form av utbildningskrav och hantering av vapen, finns beskrivna i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt, NFS 2002:18 , samt är registrerad i NVR:s databas. Det finns ca 5000 eftersöksjägare.</p>	<p>4.2.1.5. Eftersöksjägare, Jägareförbundet/NVR Person som via NVR frivilligt åtagit sig, och av Polismyndigheten blivit godkänd för, att stå till förfogande för eftersök enligt 40 § Jaktförordningen (SFS 1987:905). Eftersöksjägare uppfyller kompetenskraven, i form av utbildningskrav och hantering av vapen, finns beskrivna i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt, NFS 2002:18 , samt är registrerad i NVR:s databas. Det finns ca 5000 eftersöksjägare fördelat på kontaktpersoner och eftersöksjägare. Utöver eftersöksjägare finns också ett antal tusen godkända eftersökshundar registrerade i NVR:s databas som uppfyller kraven för respektive viltart.</p>	Kompletteras med de två uppdragen kontaktperson och eftersöksjägare samt att NVR:s databas även hanterar godkända eftersökshundar.
12	Eftersök av vilt	4.2.1.4. Regionaansvarig, Polis ...	Saknas text/punkt	Även följande punkt bör adderas: vara sammankallande för informationsmöten och utbildning minst en gång per år med kontaktpersoner och eftersöksjägare.	Denna ordning framgår av § 13 i gällande föreskriften RPSFS 2012:33 FAP 226-1.

13	Eftersök av vilt	4.3.6. Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt, NFS 2002:18 (konsoliderad version)	Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om jaktmedel; vilka typer av vapen och vilka kalibrar som får användas vid jakt efter olika arter av vilt och vid eftersök på Polismyndighets uppdrag. Vidare regleras eftersök av vilt som varit inblandat i en sammanstötning med ett motorfordon eller ett spårbundet fordon. Eftersök ska genomföras av eftersöksekipage eller eftersökspatrull. Eftersök av varg eller björn ska genomföras av eftersökspatrull. Varje eftersöksjägare, kontaktperson och anlitad jakträttshavare som deltar i eftersök på polismyndighetens uppdrag vid eftersök av vilt som varit inblandat i en sammanstötning med motorfordon eller spårbundet fordon ska: 1) Ha godkänd svensk jägarexamen 2) Ha rätt att inneha kulgevär klass 1 efter godkänt prov 3) För eftersök av björn, varg, järv eller lo, ha genomgått särskild utbildning enligt Nationella Viltolycksrådets riktlinjer för jakt efter eller eftersök av stora rovdjur och 4) Ha genomgått utbildning i trafiksäkerhet vid eftersök av trafikskadat vilt enligt Nationella Viltolycksrådets riktlinjer, och denna utbildning ska förnyas vart tredje år.	Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om jaktmedel; vilka typer av vapen och vilka kalibrar som får användas vid jakt efter olika arter av vilt och vid eftersök på Polismyndighets uppdrag. Vidare regleras eftersök av vilt som varit inblandat i en sammanstötning med ett motorfordon eller ett spårbundet fordon. Eftersök ska genomföras av eftersöksekipage eller eftersökspatrull. Eftersök av varg eller björn ska genomföras av eftersökspatrull. Varje eftersöksjägare, kontaktperson och anlitad jakträttshavare som deltar i eftersök på polismyndighetens uppdrag vid eftersök av vilt som varit inblandat i en sammanstötning med motorfordon eller spårbundet fordon ska: 1) Ha godkänd svensk jägarexamen 2) Ha rätt att inneha kulgevär klass 1 efter godkänt prov 3) För eftersök av björn, varg, järv eller lo, ha genomgått särskild utbildning enligt Nationella Viltolycksrådets riktlinjer för jakt efter eller eftersök av stora rovdjur och 4) Ha genomgått utbildning i trafiksäkerhet vid eftersök av trafikskadat vilt enligt Nationella Viltolycksrådets riktlinjer, och denna utbildning ska förnyas vart tredje år. Föreskriften innehåller även en paragraf om eftersökshundar samt allmänt råd för eftersökshundar: 33 b § En hund som ingår i ett eftersöksekipage ska vara särskilt tränad för ändamålet och ska ha dokumenterade särskilt goda	Eftersökshundarna är en stor del av NVR-organisationen och en förutsättning för att minska trafikskadat vilts lidande.
14	Eftersök av vilt	4.7. Bedömning av kostnadsutveckling för eftersök	Föreskrifterna beräknas leda till en samlad ökad kostnad uppgående till ca 20 till 25 miljoner kronor per år. De nya ersättningsnivåerna kommer få ett stort genomslag gällande arvodena mellan år 2021 och 2022. Särskilt införandet av en ersättning på 780 kr för trafikeftersök för samtliga arter (björn, varg, järv, lo, älg, hjort, rådjur, utter, vildsvin, mufflonfår eller örn) i § 40 Jaktförordningen kommer leda till en betydande kostnadsökning då över 70 % av eftersöksuppgifterna berör rådjur. Innan ändringen genomfördes var ersättningen för älg och vildsvin 700 kr medan övriga arter ersattes med 400 kr.	Föreskrifterna beräknas leda till en samlad ökad kostnad uppgående till ca 20 till 25 miljoner kronor per år. De nya ersättningsnivåerna kommer få ett stort genomslag gällande arvodena mellan år 2021 och 2022. Särskilt införandet av en ersättning på 780 kr för trafikeftersök för samtliga arter (utom björn, varg, järv och lo) i § 40 Jaktförordningen kommer leda till en betydande kostnadsökning då över 70 % av eftersöksuppgifterna berör rådjur. Innan ändringen genomfördes var ersättningen för älg och vildsvin 700 kr medan övriga arter ersattes med 400 kr.	Felskrivning. Ersättning likställdes för alla trafikeftersök förutom för björn, varg, järv och lo som har en högre ersättning, 2110 kr.
15	Kommentarer till redogörelsen	5.1. Beslutad nationell plan medger inte tillräckliga åtgärder för att minska viltolyckorna.	För de arter som är i exponentiell tillväxtfas (kronhjort, dovhjort och vildsvin) kan däremot ett avbrott i populationstillväxten minska deras förväntade bidrag till ökningen av viltolyckor.	Stryk hela meningen.	Kronhjort och dovhjort är inte i en exponentiell tillväxtfas och saknar förutsättningarna för en exponentiell tillväxt. Mindre än 1% av hindarna föder mer än en kalv. Däremot ökar framförallt dovhjorten lokalt i vissa län. Vildsvinen har potential för en exponentiell tillväxt eftersom en sugga föder flera kulingar.

16	Kommentarer till redogörelsen	5.6 Är dagens organisation för rapportering och eftersök tillräckligt effektiv	Figur 16	Figuren behöver kompletteras med: 1) att Jägarorganisationerna tas bort och ersätts med Nationella viltolycksrådet samt att pilen dit får texten Organisering och samordning. Vid sidan av detta läggs Frivilliga delen av Nationella viltolycksrådets eftersöksorganisation. Pilen dit får texten NVR-uppdrag och pilen åter Åtterrapporering. 2) Under Naturvårdsverket läggs Svenska Jägareförbundet. Pilen dit får texten Uppdrag och pilen åter Åtterrapporering. 3) En ny pil från Svenska Jägareförbundet till Frivilliga delen ... med texten Koordinering, utveckling, kompetens.	Detta ger en mer korrekt beskrivning. Bland annat ger Polisen inga uppdrag åt personer inom jägarorganisationerna. Däremot har Naturvårdsverket gett Svenska Jägareförbundet ett uppdrag.
17	Kommentarer till redogörelsen	5.6 Är dagens organisation för rapportering och eftersök tillräckligt effektiv	Text saknas	Under senare år har ett glapp uppstått i ansvarstagande över Nationella viltolycksrådets eftersöksorganisation. Detta beroende på Polismyndighetens nya snävare tolkning av sitt regeringsuppdrag och innebörden av <i>Polismyndigheten ska ansvara för organisation och samordning av verksamhet för eftersök av trafikskadat vilt</i> . Detta får en mängd effekter (se exempelvis nedan förslag) och skapar osäkerhet bland frivilliga delen av NVR:s eftersöksorganisation. Bland annat eftersom det inte harmoniserar med gällande föreskrifter på området. En viktig åtgärd vore därför att se över ansvarsfördelningen mellan parterna i Nationella viltolycksrådet i syfte att få till stånd en lösning som innebär ansvarstagande över alla delar av nämnda omfattande och breda verksamhet.	Goda förutsättningar för frivilliga uppdragstagare säkerställer kontinuitet i viktig samhällsinsats.
18	Kommentarer till redogörelsen	5.8 Behov av bättre och säkrare arbetsmiljö vid eftersök	Polisen har således inte ett arbetsmiljöansvar för dem men väl ett skyddsansvar.	Polisen gjorde under 2020 bedömningen att man inte längre har arbetsmiljöansvar för dessa jägare, utan i stället ett Skyddsansvar. I samband med detta upphörde Polisen också att systematiskt insamla tillbuds- och olycksstatistik, vilket försämrar möjligheterna att få information om utvecklingen av olycksrisker samt i tid sätta in förebyggande åtgärder.	Viktigt att belysa tidsaspekten och bakgrunden till byte från arbetsmiljö- till skyddsansvar samt effekter för uppdragstagarna (anställda har NVR-uppdragstagarna aldrig varit, men Polisen har under åtta år haft arbetsmiljöansvar för dessa).
19	Kommentarer till redogörelsen	5.8 Behov av bättre och säkrare arbetsmiljö vid eftersök	För att förhindra fler dödsolyckor och svåra tillbud behöver säkerheten förbättras vid arbeten på väg och i spårrområde.	För att förhindra fler dödsolyckor, allvarliga personskador och tillbud behöver säkerheten förbättras vid arbeten på väg och i spårrområde.	Även skador kan innebära stort lidande och kostnader.
20	Kommentarer till redogörelsen	5.8 Behov av bättre och säkrare arbetsmiljö vid eftersök	Nya stycken nedtill (text saknas)	Den obligatoriska säkerhetsutrustningen behöver regelbundet uppdateras. Exempelvis har den huvudbonad polisen hittills tillhandahållit åt jägarna inneburit en stor risk att använda vid sträng kyla samt svårigen kunnat kombineras med pannlampa.	Förebygga skador och undvika att hämma NVR-uppdragens måluppfyllnad.
21	Kommentarer till redogörelsen	5.8 Behov av bättre och säkrare arbetsmiljö vid eftersök	Nya stycken nedtill (text saknas)	För att minska riskerna behöver förarens positionering av viltolyckor förbättras. Gällande spårbunden trafik genom ett operatörsöverskridande IT-stöd med GPS-positionering. Och gällande vägtrafik genom en uppmärkningsremsa som kan knytas fast och har floucerande och ljusreflekterade material.	Minska risker.

22	Kommentarer till redogörelsen	5.8 Behov av bättre och säkrare arbetsmiljö vid eftersök	Nya stycken nedtill (text saknas)	Försäkringsskyddet gällande sakskador är svagt för jägare som gör dessa myndighetsuppdrag. Den lösning som tycks möjlig, efter undersökningar under flertalet år, är att jägaren ansöker om kostnadstäckning (hos myndigheten som givit uppdraget) för merkostnader som uppstått under uppdrag. Exempel på sådana merkostnader kan vara skador på egen bil. Eller att ens hund vistats på vägen vilket lett till en olycka med maskinskador och hundägaren hålls ansvarig.	Förbättrad arbetsmiljö genom kostnadstäckning vid olyckor som skadar uppdragstagares utrustning eller annans egendom.

Återkoppling på remissynpunkterna	
Ställningstagande Ändras / Ingen ändring	Motiv till ställningstagande

